

Inzicht - Footprint

Jaaroverzicht 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Afbakening.....	4
2.1 Uitbreiding organisatie.....	4
3. Directe en indirecte emissies (scope 1 en 2).....	4
3.1 Emissie jaar 2017 per categorie	4
3.2 Emissies van projecten onder gunning van de CO2-Prestatieladder	5
3.3 Onzekerheid in resultaten	6
4. Voortgang	6
4.1 Reductiedoelstellingen en maatregelen	6
4.2 Transparantie	7
4.3 Participatie	7
5. Conclusie	7
Bijlage: Overzicht verbruik	9
Bijlage: Overzicht reductiemaatregelen.....	10

1. Inleiding

Het duurzaamheidsbeleid van de Kleywegen groep is in belangrijke mate gericht op een stuk bewustwording en reducering van de energie en CO₂-uitstoot. Het doel is om continue te komen tot een reductie en de energie-efficiency te verbeteren ten opzichte van het jaar daarvoor. Door de kwartaalcyclus (en managementsysteem) van de CO₂-Prestatieladder en de communicatie hierover wordt dit ook continue onder de aandacht gebracht bij de bedrijven.

Jaarlijks wordt er een footprint opgesteld. In dit verslag wordt inzicht gegeven in de footprint van alle bedrijven bij elkaar. Hierin wordt onderscheid gemaakt in scope 1 en 2 reductie.

Onder de Kleywegen groep vallen diverse zelfstandige BV's, die op veel (commerciele) vlakken hun eigen beleid bepalen. De CO₂-Prestatieladder is iets wat groepsbreed opgepakt is. Het blijft een uitdaging om dit continu op te volgen en bij te houden. Hier wordt we steeds krachtiger in.

In dit rapport het jaaroverzicht (en dus footprint) van onze CO₂ emissies (scope 1 en 2). Er wordt inzicht gegeven in de inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies.

Het plan van aanpak om te komen tot reductie is in 2017 herzien (Energie Management Actieplan). In de cyclus voor de CO₂-Prestatieladder wordt deze ook bijgehouden,

De systematiek die gebruikt wordt om tot de footprint te komen is volgens NEN-ISO 14064-1 en het Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0.

2. Afbakening

2.1 Uitbreiding organisatie

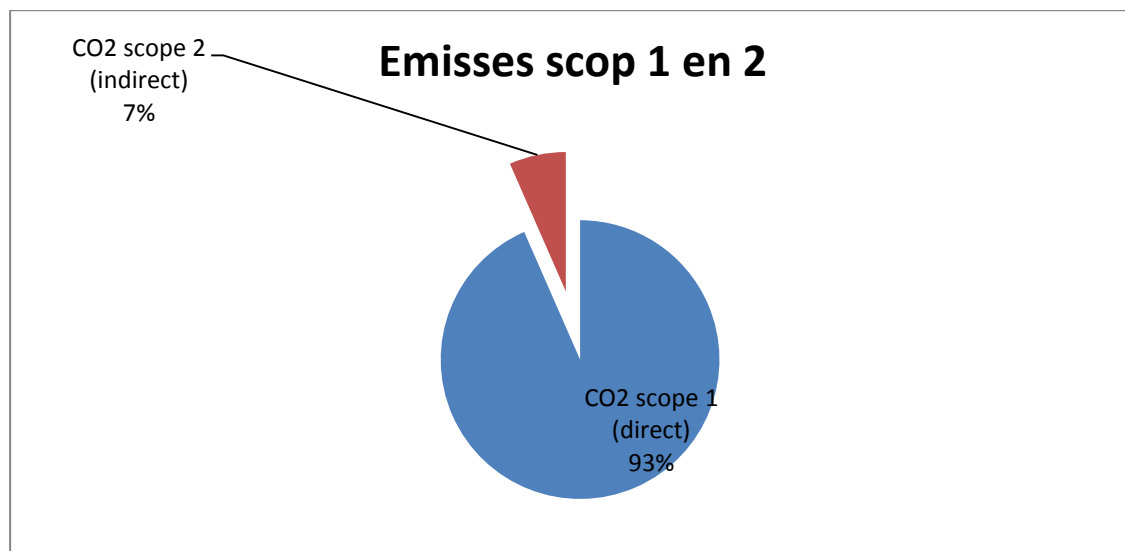
In 2017 is de organisatie uitgedrukt in FTE even groot als in 2016. Er is echter wel meer vastgoed bijgekomen. In het overzicht op de laatste pagina zijn onze locaties duidelijk terug te zien.

3. Directe en indirecte emissies (scope 1 en 2)

In onderstaande figuur zijn de totale directe (scope 1) en indirecte (scope 2) emissies zichtbaar gemaakt voor het jaar 2017. Deze emissies zijn zichtbaar gemaakt aan de hand van het verbruik.

Het totale verbruik is via de CO2 Emissiefactoren omgezet naar een CO2 verbruik. Dit is gebeurd aan de hand van de conversiefactoren die gepubliceerd zijn op <http://co2emissiefactoren.nl/>. De exercitie heeft in Excel plaatsgevonden.

	<i>CO2-equivalent/ton</i>	<i>Percentage</i>
CO2 scope 1 (direct)	3086	93,43%
CO2 scope 2 (indirect)	217	6,57%
	3303	100,00%

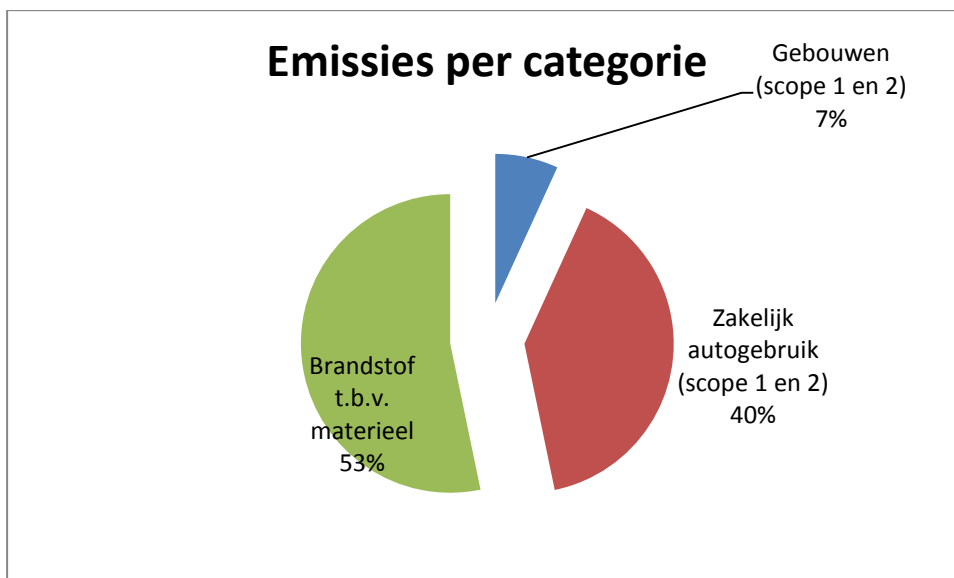

3.1 Emissie jaar 2017 per categorie

Om een sprekend vergelijk te kunnen maken tussen de verschillende CO2-emitterende activiteiten is de uitstoot in categorieën verdeeld:

- Gebouwen (gas en elektriciteit)
- Zakelijk autogebruik
- Brandstof t.b.v. materieel

In onderstaand figuur is zichtbaar gemaakt wat de CO2-emissies zijn van de verschillende activiteiten. In de bijlage is het totaaloverzicht meegenomen.

		CO2 uitstoot per eenheid	Verbruik	Conversiefactor	CO2-equivalent	CO2-equivalent/ton	Percentage
CO2 scope 1 (direct)							
Brandstofverbruik voor verwarming							
Verwarming pand	Aardgas	1,884	33884	kg/nm3	63837	64	1,93%
Emissies materieel							
Gassen	Argon	0,072	14	kg	1	0	0,00%
	Ferromax	2200	125	kg	275000	275	8,33%
	Stikstof	0	16	kg	0	0	0,00%
	Propaan	2,995	533	kg	1596	2	0,05%
	Zuurstof	0	10628	kg	0	0	0,00%
Zakelijk verkeer							
Personenwagens	Diesel	3,230	359917	kg/liter	1.162.532	1.163	35,20%
Personenwagens	Benzine	2,740	29944	kg/liter	82.046	82	2,48%
Personenwagens	LPG	1,806	8926	kg/liter	16.120	16	0,49%
Personenwagens	Aardgas	2,728	847	kg/liter	2.312	2	0,07%
Bedrijfswagens	Diesel	3,230	458973	kg/liter	1.482.483	1.482	44,88%
Totaal scope 1							93,43%
CO2 scope 2 (indirect)							
Elektriciteit							
	Ingekocht	0,526	307.121	kg/kwh	161546	162	4,89%
	Groene Stroom	0	0		0	0	0,00%
Privé auto voor zakelijk verkeer	Brandstof onbekend	0,22	251.834	kg/km	55403	55	1,68%
Trein voor zakelijk verkeer	OV onbekend	0,06	0	kg/km	0	0	0,00%
Totaal scope 2							6,57%
Totaal						3302,88	100,00%

Het grootste verbruik heeft betrekking op brandstof door ons materiaal. Nadruk van onze organisatie ligt ook bij de uitvoering. Geen vreemde ontwikkeling dus. Dit was in de voorgaande jaren ook het geval. Het zakelijk autogebruik is vergelijkbaar gebleven. Hier hebben we ook niet expliciet beleid voor gevoerd in tegenstelling tot de bewustwording bij gebruik van materieel tijdens onze toolboxes. Voor de gebouwen is het verbruik gas afgenomen en elektriciteit toegenomen. In totaal is het verbruik afgenomen. Dit is een positieve ontwikkeling.

3.2 Emissies van projecten onder gunning van de CO2-Prestatieladder

De certificering verplicht ons om voor deze projecten specifiek inzicht te verschaffen in de CO2-emissies. In het hele jaar 2017 was hier wederom geen sprake van.

3.3 Onzekerheid in resultaten

De gepresenteerde resultaten moeten geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge. Het is onmogelijk om alles tot in detail zichtbaar te maken. Hierbij moet gedacht worden aan:

1. Niet voor alle gebouwen is het daadwerkelijke verbruik gas en elektriciteit bekend. Dit is in de rekenexercitie expliciet erbij gezet.
2. Gasverbruik Finse Golf is op 0 gezet. Het gasverbruik is op deze locatie ook minimaal. Momenteel is de beginstand van 2018 bekend (was eerder niet goed bekend). In 2018 zal het meegenomen worden, maar weinig effect hebben op het geheel.
3. De opgegeven hoeveelheid brandstof voor het eigen wagenpark is gebaseerd op de tankoverzichten van tankstations waar tankpassen van zijn. Er zal sporadisch ook bij andere tankstations getankt worden, maar dat is niet bekend. Deze zijn dus niet meegenomen.
4. Niet iedereen declareert zijn/haar gereden kilometers maandelijks. Het kan dus zijn dat dit aantal niet helemaal compleet is. Dit gaat echter verre van om het grootste verbruik, waardoor de invloed minimaal is.
5. De opgegeven hoeveelheid diesel en olie/benzine voor het materieel betreffen de ingekochte hoeveelheden in 2017. We gebruiken daarvoor onze dieseltanks. We kopen zoveel mogelijk projectmatig in. Het kan zijn dat we een voorraad hebben, maar deze zal door projectmatig inkoop beperkt zijn. In theorie zou het daadwerkelijke gebruik dan ook iets lager kunnen liggen. Schatting is minimaal.
6. Het is theoretisch mogelijk dat brandstof die officieel geleverd is aan onze eigen tanks wordt afgenomen door onderaannemers op projecten zonder dat dit in de administratie zichtbaar wordt. Wij werken niet altijd met onderaannemers en vervullen juist zelf ook de rol van onderaannemer. Dit zal om kleine hoeveelheden gaan die op het totaal nauwelijks invloed hebben.

4. Voortgang

4.1 Reductiedoelstellingen en maatregelen

In onze emissiereductieverklaring hadden we eerder de doelstelling uitgesproken om binnen de Kleywegen groep onze energie en CO₂-uitstoot te reduceren met 5% voor scope 1 en 2 emissies in 2017 t.o.v. het basisjaar 2015. In de praktijk leek een absolute reductie lastig haalbaar te zijn. Omzet is namelijk toegenomen en daarmee ook verbruik. We gaan daarom onderzoeken om het te koppelen aan omzet en verbruik en daarin een reductie te behalen van minimaal 5%.

Uit de jaarcijfers lijkt er bij scope 1 emissies wel sprake te zijn van een goede absolute daling ten opzichte van 2016. Emissies 2 overigens niet. Dit is niet vreemd te noemen. Vergeleken met 2016 is ons vastgoed toegenomen en daarmee ook de werkzaamheden. Dit gaat gepaard met ook meer gebruik.

In het Energie Management Actieplan zijn maatregelen voor scope 1 en 2 opgenomen. In de bijlage de huidige stand van zaken.

Verder zijn we begonnen met het bijhouden van investeringen die effect hebben op onze CO₂-uitstoot. Dit gaat nu per bedrijf bijgehouden worden.

Eén van de investeringen die wij in het laatste kwartaal van 2017 hebben gedaan, is de aanschaf van een 100% bedrijfswagentje die wij voor onze werken gebruiken. Past helemaal in het plaatje van de CO₂-Prestatieladder.

Website van SKAO wordt ook bijgehouden door de werkgroep.

4.2 Transparantie

Wij communiceren zowel intern als extern gecommuniceerd over onze stukken in het kader van de CO2-Prestatieladder. De kwartaalcijfers zijn gepubliceerd op de websites. Daarnaast wordt het personeel hierover geïnformeerd. Extra wordt er ook een externe nieuwsbrief uitgebracht. Dit hoort standaard bij onze cyclus.

Via onze communicatie worden mensen uitgenodigd om ideeën in het kader van energie- en CO2-reductie kenbaar te maken. De ideeën kunnen gemaïld worden naar projecten@kleywegengroep.nl. Daarnaast kunnen mensen ook mondeling hun idee kenbaar maken aan hun leidinggevende. Via dit kanaal komt het bij de werkgroep terecht.

De onderstaande ideeën zijn de afgelopen periode doorgekomen. Deze hebben wij in de werkgroep besproken. In ons plan van aanpak (zie bijlage) zijn deze ideeën ook meegenomen als wij hier iets mee gaan doen de komende tijd.

1. Zonnepanelen eigen daken
2. Zonnepanelen aan gevel
3. Zonnepanelen elders
4. Zonnepanelen op keet
5. Sensoren voor verlichting
6. Afvalscheiding
7. Minder printen (meer digitaal werken)
8. LED-verlichting
9. Mogelijkheid E-bike

4.3 Participatie

Er is sprake van diverse sector- en keteninitiatieven op het gebied van CO2-reductie waar de Kleywegen groep zowel informatie kan 'halen' en 'brengen'. Deze initiatieven zijn gepubliceerd op de website van SKAO. Wij hebben onderzocht welke initiatieven interessant zijn voor ons.

Wij nemen in ieder geval actief deel aan de U15. In 2018 zetten we dit voort. Streven is om nog actiever de informatie te brengen en te halen.

Daarnaast zijn wij lid van het duurzame initiatief Vlakglas Recycling en staan we 1x per kwartaal met alle bedrijven uitvoerig stil bij de mogelijkheden van energie- en CO2-reductie. Wat hier uitkomt wordt vervolgens weer in de werkgroep besproken.

Aangezien wij tot op heden nog geen projecten hebben gehad die aanbesteed zijn in combinatie met de CO2-Prestatieladder heeft dit niet de hoogste prioriteit gekregen. Voor ons blijft het belangrijk om werken uit te voeren. Hierbij blijven we aandacht houden om dit in combinatie met de CO2-Prestatieladder te doen.

5. Conclusie

De totale scope 1 en 2 CO2 uitstoot van de Kleywegen groep bedroeg in jaar 2016 in totaal 3632 ton. In 2017 bedroeg de totale uitstoot minder, namelijk 3303 ton. Dit is best een flinke daling, dus een positieve ontwikkeling te noemen. De verhouding is: 93% scope 1 emissies en 7% scope 2 emissies. De scope 2 emissies zijn daarmee wel toegenomen, dit heeft betrekking op ons elektriciteitsverbruik. De reden hiervoor is toename van onze locaties (bedrijf De SamenwerkingsUnie en uitbreiding vastgoed) en daarbinnen ook toename van onze werkzaamheden.

In 2017 zijn we hard bezig geweest om de cyclus van de CO2-Prestatieladder continue op orde te hebben. Dit blijft een uitdaging voor ons, omdat we te maken hebben met verschillende bedrijven waar een aantal zaken m.b.t. de CO2-Prestatieladder apart geregeld is. Dit heeft de aandacht. Daarentegen hebben we groepsbreed wel aan een stuk bewustwording gewerkt. Er binnen de bedrijven aandacht besteed middels toolboxen c.q. medewerkersbijeenkomsten. Hier wordt meer op gestuurd.

Om te komen tot CO2-reductie hebben we het Energie Management Actieplan aangepast. Hierin is het plan van aanpak opgenomen. Deze wordt nu elk kwartaal bijgewerkt door de werkgroep.

Er zijn ook in 2017 geen projecten aangenomen onder gunning van de CO2-Prestatieladder. Wij blijven hier aandacht voor houden en streven is dat er wel projecten gaan komen die onder gunning van de CO2-Prestatieladder uitgevoerd gaan worden. Tegelijkertijd blijven wij werken aan een stuk bewustwording.

Bijlage: Overzicht verbruik

		CO2 uitstoot per eenheid	Verbruik	Conversiefactor	CO2-equivalent	CO2-equivalent/ton	Percentage	Percentage
CO2 scope 1 (direct)								
Brandstof t.b.v. verwarming								
Ampereweg 17	Aardgas	1,884	5700	kg/nm3	10739	11	17%	
Edisonweg 19	Aardgas	1,884	12706	kg/nm3	23938	24	37%	
Edisonweg 11	Aardgas	1,884	600	kg/nm4	1130	1	2%	
Edisonweg 11B	Aardgas	1,884	600	kg/nm5	1130	1	2%	
Edisonweg 15	Aardgas	1,884	1864	kg/nm6	3512	4	6%	
Edisonweg 15A	Aardgas	1,884	6032	kg/nm7	11364	11	18%	
Finse Golf 16	Aardgas	1,884	0	kg/nm8	0	0	0%	
Trasmolenlaan 10	Aardgas	1,884	6144	kg/nm9	11575	12	18%	
Trasmolenlaan naast 10	Aardgas	1,884	238	kg/nm3	448	0	1%	
Halfweg	Aardgas	1,884	0	kg/nm3	0	0	0%	
						64	100%	1,93%
Emissies materieel								
Propana Kleywegen	Propana	2,995	20	kg	60	0	0%	
Zuurstof Kleywegen	Zuurstof	0	15	kg	0	0	0%	
Argon GvL	Argon	0,072	14	kg	1	0	0%	
Ferromax GvL	Ferromax	2200	125	kg	275000	275	99%	
Stikstof GvL	Stikstof	0	7	kg	0	0	0%	
Propana GvL	Propana	2,995	513	kg	1536	2	1%	
Zuurstof GvL	Zuurstof	0	1133	kg	0	0	0%	
Zuurstof Nelis	Zuurstof	0	9480	kg	0	0	0%	
						277	100%	8,37%
Zakelijk verkeer								
Personenwagens Diesel								
Kleywegen	Diesel	3,230	58339	kg/liter	188.435	188	16%	
Kleybruggen/Nelis Infra	Diesel	3,230	31318	kg/liter	101.157	101	9%	
GvL	Diesel	3,230	232176	kg/liter	749.928	750	65%	
Vermeij Schilderwerken	Diesel	3,230	9195	kg/liter	29.699	30	3%	
Van Veen Glasspecials	Diesel	3,230	28889	kg/liter	93.312	93	8%	
DTE	Diesel	3,230	0	kg/liter	0	0	0%	
						1.163	100%	35,20%
Personenwagens Benzine								
Kleywegen	Benzine	2,740	6107	kg/liter	16.733	17	20%	
Kleybruggen/Nelis Infra	Benzine	2,740	0	kg/liter	0	0	0%	
Gebr. Van Leeuwen Boringen	Benzine	2,740	13957	kg/liter	38.241	38	47%	
Vermeij Schilderwerken	Benzine	2,740	0	kg/liter	0	0	0%	
Van Veen Glasspecials	Benzine	2,740	9880	kg/liter	27.071	27	33%	
DTE	Benzine	2,740	0	kg/liter	0	0	0%	
						82	100%	2,48%
Personenwagens LPG								
Kleywegen	LPG	1,806	513	kg/liter	927	1	6%	
Kleybruggen/Nelis Infra	LPG	1,806	0	kg/liter	0	0	0%	
GvL	LPG	1,806	8412	kg/liter	15.193	15	94%	
Vermeij Schilderwerken	LPG	1,806	0	kg/liter	0	0	0%	
Van Veen Glasspecials	LPG	1,806	0	kg/liter	0	0	0%	
DTE	LPG	1,806	0	kg/liter	0	0	0%	
						16	100%	0,49%
Personenwagens Aardgas								
Kleywegen	Aardgas	2,728	0	kg/liter	0	0	0%	
Kleybruggen/Nelis Infra	Aardgas	2,728	0	kg/liter	0	0	0%	
GvL	Aardgas	2,728	847	kg/liter	2.312	2	100%	
Vermeij Schilderwerken	Aardgas	2,728	0	kg/liter	0	0	0%	
Van Veen Glasspecials	Aardgas	2,728	0	kg/liter	0	0	0%	
DTE	Aardgas	2,728	0	kg/liter	0	0	0%	
						2	100%	0,07%
Brandstof t.b.v. materieel								
Kleywegen	Diesel	3,230	99123	kg/liter	320.167	320	22%	
Kleybruggen/Nelis Infra	Diesel	3,230	46930	kg/liter	151.584	152	10%	
GvL	Diesel	3,230	312920	kg/liter	1.010.732	1.011	68%	
Vermeij Schilderwerken	Diesel	3,230	0	kg/liter	0	0	0%	
Van Veen Glasspecials	Diesel	3,230	0	kg/liter	0	0	0%	
DTE	Diesel	3,230	0	kg/liter	0	0	0%	
						1482	100%	44,88%
CO2 scope 2 (indirect)								
Elektriciteit								
Ampereweg 17	Ingekocht	0,526	142.532,00	kg/kwh	74972	75	46%	
Edisonweg 19	Ingekocht	0,526	28.015,00	kg/kwh	14736	15	9%	
Edisonweg 11	Ingekocht	0,526	5.771,00	kg/kwh	3036	3	2%	
Edisonweg 11B	Ingekocht	0,526	9.547,00	kg/kwh	5022	5	3%	
Edisonweg 15	Ingekocht	0,526	45.588,00	kg/kwh	23979	24	15%	
Edisonweg 15A	Ingekocht	0,526	0,00	kg/kwh	0	0	0%	
Finse Golf 16	Ingekocht	0,526	83,00	kg/kwh	44	0	0%	
Trasmolenlaan 10	Ingekocht	0,526	49.807,00	kg/kwh	26198	26	16%	
Trasmolenlaan naast 10	Ingekocht	0,526	5.102,00	kg/kwh	2684	3	2%	
Halfweg	Ingekocht	0,526	20.676,00	kg/kwh	10876	11	7%	
						162	100%	4,89%
Privé auto voor zakelijk verkeer								
Kleywegen BV	Brandstof onbekend	0,22	37.697,00	kg/km	8293	8	15%	
Gebr. Van Leeuwen Boringen	Brandstof onbekend	0,22	51.404,00	kg/km	11309	11	20%	
Kleybruggen	Brandstof onbekend	0,22	104.629,00	kg/km	23018	23	42%	
Kleywegen Beheer	Brandstof onbekend	0,22	240,00	kg/km	53	0	0%	
DTE	Brandstof onbekend	0,22	8.178,00	kg/km	1799	2	3%	
Gedeclareerde bonnen	Brandstof onbekend	0,22	0,00	kg/km	0	0	0%	
F. vd Kleij	Brandstof onbekend	0,22	49.686,00	kg/km	10931	11	20%	
						55	100%	1,68%
Totaal						3302,88		100,00%

Bijlage: Overzicht reductiemaatregelen

Scope 1

De maatregelen scope 1 kunnen onderverdeeld worden in onderstaande categorieën:

1. Aanschaf energiezuinig materieel (inschatting 2% reductie)
2. Gedrag verbruikers beïnvloeden middels instructie (inschatting 1%reductie)
3. Verlagen verbruik voertuigen en materieel (inschatting 2%reductie)

Wij doen een inschatting wat de maatregelen bijdragen aan reductie. In het jaaroverzicht 2017, zullen we verder bekijken wat dit bijgedragen heeft aan de reductie.

Maatregel	Activiteit	Stand van zaken	Wie
Aanschaf en gebruik energiezuinig materieel	<ul style="list-style-type: none"> - Selectie bedrijfsauto's op basis van verbruiksgegevens en energielabel - Mogelijkheid beschikbaar gestelde elektrische projectfietsen en/of auto's. - Onderzoek naar de mogelijkheid gebruik vaste (groene) stroomaansluitingen in plaats van aggregaten. - Onderzoek en aandacht voor vervangen materieel naar elektrisch. - Onderzoek naar zonnepanelen of windmolenparken en WKO-systemen elders waar wij gebruik van kunnen maken. - Lijst investeringen bijhouden vanaf 1 jan 2016 tot en met heden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Overzichten worden bijgehouden met de detailinformatie - Overleg met P&O wat beleid is voor (elektrisch) fietsen - Hier moet nog een keuze in worden gemaakt n.a.v. het gesprek dat heeft plaatsgevonden 15 nov. jl. - In 2018 uitzoeken wat er binnen GvL Boringen mogelijk is. - Wij willen eerst onze eigen daken en/of gevels bekijken. - Vraag gaan we uitzetten bij alle bedrijven. 	<p>Ronald en Arvid</p> <p>Ronald en Lisette</p> <p>Agnita en Frans-Willem</p> <p>Ronald en Arvid</p> <p>Ronald</p> <p>Bedrijven</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - 'Het Nieuwe Rijden' gelijkmatig rijden zonder te veel optrekken en remmen (via algemene bijeenkomst en/of combineren met Code 95 voor chauffeurs). - Jaarlijkse analyse energierekeningen gebouwen. - Zo min mogelijk printen en anders zwart-wit. - 'Digitaal informatie verspreiden. - Delen van succes op social media iedereen kan ideeën delen (hier wordt actief bekendheid aan 	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers zijn geïnformeerd. Middels mail en/of toolbox nogmaals aandacht. Voorbereiden op papier. Administratie wordt per bedrijf bijgehouden. - Zie hierboven. - Via toolbox geïnformeerd. - Gebeurt periodiek. - Gebeurt periodiek. 	<p>Lisette</p> <p>Agnita en Frans-Willem</p> <p>Lisette</p> <p>Lisette</p> <p>Lisette</p>

	<p>gegeven).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toegangsdeuren sluiten - Onderzoek naar Erkende Maatregelen Energiebesparing kantoren RVO - Laadpunt palen onderzoeken. - Bespreken Cursus Het Nieuwe Draaien bespreken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers steeds meer bewust van door aanspreken. - LED wordt in 2018 verder onderzocht - Interessant als we meer elektrisch gaan rijden. - Kan herhaald worden via toolbox. 	<p>Arvid en Ronald</p> <p>Arvid en Ronald</p> <p>Werkgroep</p> <p>Lisette</p>
Verlagen verbruik voertuigen en materieel	<ul style="list-style-type: none"> - Zet machines en apparaten uit als deze niet gebruikt worden. - Controle bandenspanning (lease-) auto's en materieel. - Laatmachines niet te lang warm draaien (maximaal 5 min). - Mogelijkheid onderzoeken toepassen zonnepanelen op eigen vastgoed of keet. - Gebruik waar mogelijk accugereedschap en laadt dit op in bedrijfswagen. - Pilot monitoring brandstofverbruik. - Partijen uitnodigen (aannemers, onderaannemers) om gecombineerd te kijken waar we energie en CO2 kunnen reduceren op projecten. Denk aan bijv. reductie verbruik transport. - Ideeën uitwerken per bedrijf als zich een gunning voordoet. - Duurzaamheidsinitiatieven in beeld brengen van de verschillende brancheorganisatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan herhaald worden via toolbox. - Wordt per 1 dec halfjaarlijks verplicht ingevoerd. Alle bedrijven administratie. - Kan herhaald worden via toolbox. - Op dit moment niet mogelijk, vanwege te zwakke daken. Onderhoud wordt bekeken. - Gebeurt. - Blijft staan. - Gebeurt als sprake is voor gunning. Bedrijven melden aan de werkgroep. - Gebeurt als sprake is voor gunning. - Trends bijhouden 	<p>Lisette</p> <p>Bedrijven</p> <p>Ronald</p> <p>Ronald</p> <p>Arvid</p> <p>Werkgroep</p> <p>Werkgroep</p> <p>Werkgroep</p> <p>Werkgroep</p>

Scope 2

De volgende maatregelen worden voor de komende tijd uitgevoerd voor de reductie van 5% 2016-2017 op de uitstoot in scope 2:

1. Maatregelen energieverbruik gebouwen (inschatting 2,5% reductie)
2. Gedrag verbruikers beïnvloeden middels instructie (inschatting 2,5% reductie)

Wij doen een inschatting wat de maatregelen bijdragen aan reductie. In het jaaroverzicht 2017, zullen we verder bekijken wat dit bijgedragen heeft aan de reductie.

Maatregel	Activiteit	Stand van zaken	Wie
Maatregelen energieverbruik gebouwen	<ul style="list-style-type: none"> - Toepassen van Led-verlichting als alternatieve stroom. - Verkennen van gebruik vaste groene stroomaansluitingen. - Onderzoek zonnepanelen op gebouwen. - Onderzoek WKO-systeem. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt onderzoek gedaan naar buitenverlichting. - Zie hierboven - Zie hierboven - Blijft staan. 	<p>Arvid en Ronald Agnita en Frans-Willem Ronald</p> <p>Ronald</p>
Gedrag verbruikers beïnvloeden middels instructie	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren van werknemers om het ov te pakken. - - ‘Het Nieuwe Rijden’ gelijkmatig rijden zonder te veel optrekken en remmen. - Jaarlijkse analyse energierekeningen gebouwen. - Delen van succes op social media iedereen kan ideeën delen (hier wordt actief bekendheid aan gegeven). - Carpoolen promoten. - Vervanging korte vluchten met treinreis. - Mogelijkheden thuiswerken onderzoeken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan herhaald worden via toolbox; moet wel mogelijk zijn. - Kan herhaald worden via toolbox. - Zie hierboven - Gebeurt - Kan herhaald worden via toolbox; moet wel mogelijk zijn. - Nauwelijks van toepassing. Onderzoek naar de hoeveelheid vlieguren van de afgelopen 2 jaar. - Gebeurt. Werkende VPN. Vragen via P&O hoe en of we dit extra stimuleren. 	<p>Lisette</p> <p>Lisette</p> <p>Agnita en Frans-Willem Lisette</p> <p>Lisette</p> <p>Arvid</p> <p>Lisette</p>